

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет фізичної культури, спорту та здоров'я
Кафедра теорії фізичного виховання та рекреації

СИЛАБУС

Вибіркового освітнього компонента

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ» підготовки бакалавра

Розробник:

Гнітецька Т.В. - кандидат наук з фіз. виховання і спорту, доцент кафедри теорії фізичного виховання та рекреації Волинського національного університету імені Лесі Українки

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Томащук О. Г.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії фізичного виховання та рекреації
протокол № 2 від 03 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри:

(Белікова Н.О.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1-А

Денна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	А Освіта А 4 Середня освіта Освітньо-професійна програма Середня освіта. Фізична культура Освітній рівень Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні 20 год.
		Самостійна робота 110 год.
		Консультації 10 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

Таблиця 1-Б

Заочна форма

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	А Освіта А 4 Середня освіта Освітньо-професійна програма Середня освіта. Фізична культура Освітній рівень Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 4-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні 6 год.
		Самостійна робота 122 год.
		Консультації 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

ППП: Гнітецька Тетяна Володимирівна

Науковий ступінь: кандидат наук з фізичного виховання і спорту,

Вчене звання: доцент

Контактна інформація: моб.тел. 067 7824050

E-mail: Gnitetska.Tetyana@vnu.edu.ua;

Moodle ВНУ: <https://moodle.vnu.edu.ua/>

Дні заняття: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. **Анотація курсу.** Фізичне виховання дітей дошкільного віку – це педагогічна наука про закономірності зміцнення здоров'я, фізичного розвитку та цілісного виховання особистості дитини засобами фізичної культури. Спрямованість цієї галузі визначається вивченням особливостей фізичного виховання у взаємозв'язку з іншими аспектами формування особистості дошкільника, що дозволяє виявити закономірності управління його розвитком.

У пропонованому силабусі роз'яснюється політика взаємодії викладача і студента для досягнення навчальних цілей ВОК «Фізичне виховання дітей дошкільного віку», а саме: викладено зміст курсу, організація навчання, форми та критерії оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти тощо. Завдяки силабусу Ви зможете зрозуміти, у чому професійна користь і значення цього вибіркового освітнього компоненту.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета ВОК «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» – формування у здобувачів освіти базових теоретичних знань, практичних умінь і навичок щодо організації та здійснення фізичного виховання дошкільників для сприяння їх гармонійному фізичному, психічному і соціальному розвитку

Завдання:

1. Ознайомити з основними положеннями теорії фізичного виховання дітей дошкільного віку, включаючи анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку.

2. Вивчити сучасні концепції, принципи та методи фізичного виховання в закладах дошкільної освіти.

3. Вивчити методики розвитку рухових якостей (сили, витривалості, спритності, гнучкості, швидкості) з урахуванням вікових особливостей дітей дошкільного віку.

4. Навчити підбирати ігрові, інтерактивні та інноваційні форм фізичного виховання дітей дошкільного віку.

5. Розширити знання про особливості планування та організації заняття з фізичного виховання у закладах дошкільної освіти.

6. Розширити знання про організацію і методику співпраці інструктора з фізичної культури у ЗДО з батьками та адміністрацією для ефективного фізичного виховання дітей.

7. Розкрити значення фізичного виховання для формування здорового способу життя та всебічного розвитку дітей дошкільного віку.

3. **Soft skills.** Вивчення ВОК «Фізичне виховання дітей дошкільного віку» сприяє розвитку низки «м'яких навичок», які є важливими для професійної діяльності та особистісного зростання, зокрема:

Комунікація:

- Навчання ефективного спілкування з дітьми дошкільного віку, їхніми батьками та колегами-педагогами.

- Розвиток уміння пояснювати складні поняття мовою, адаптованою

до сприйняття дітей.

Емпатія:

- Формування здатності розуміти емоційні та фізичні потреби дітей, враховувати їхні індивідуальні особливості.
- Розвиток чутливості до психологічного стану дітей дошкільного віку для створення комфортного середовища.

Лідерство:

- Розвиток навичок організації та керівництва груповими заняттями, мотивації дітей до активності.
- Формування впевненості у прийнятті рішень під час проведення занять з фізичної культури.

Командна робота:

- Вміння співпрацювати з іншими педагогами, батьками та адміністрацією ЗДО для інтеграції фізичного виховання в освітній процес.
- Розвиток навичок координації спільних проєктів, зокрема, спортивних та оздоровчих заходів.

Креативність:

- Стимулювання творчого підходу до розробки ігрових вправ, занять та сценаріїв фізкультурних заходів.
- Пошук інноваційних рішень для залучення дітей до фізичної активності.

Управління часом:

- Навчання планування занять з урахуванням обмеженого часу та вікових особливостей дітей.
- Розвиток уміння ефективно розподіляти час між теоретичною підготовкою та практичною діяльністю.

Адаптивність:

- Формування гнучкості у реагуванні на непередбачувані ситуації, наприклад, зміну настрою чи поведінки дітей під час занять.
- Вміння адаптувати методики до різних груп дітей з урахуванням їхніх фізичних і психологічних особливостей.

Емоційна стійкість:

- Розвиток здатності зберігати спокій і позитивний настрій у стресових ситуаціях, наприклад, при роботі з гіперактивними дітьми.
- Формування навичок саморегуляції для підтримання професійної витримки.

Аналітичне мислення:

- Вміння оцінювати ефективність застосованих методик.
- Аналіз потреб і результатів для вдосконалення програм фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Організаційні навички:

- Розвиток уміння планувати фізкультурні заняття, спортивні заходи чи оздоровчі програми.
- Координація ресурсів (обладнання, простору) для забезпечення якісного фізичного виховання.

4. Структура освітнього компоненту

Таблиця 2-А

Денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек	Прак	Сам. роб.	Конс	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 1. Соціально-педагогічне значення фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 2. Вікові особливості фізичного розвитку та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку	25	2	2	20	1	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 15 б.
Тема 3. Засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 4. Методика навчання рухів дітей дошкільного віку	26	2	2	20	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС, 15 б.
Тема 5. Розвиток рухових якостей у дітей дошкільного віку						
Тема 6. Форми занять з фізичного виховання у закладі дошкільної освіти (ЗДО).	32	2	4	24	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 20 б.
Тема 7. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми різного дошкільного віку.						
Змістовий модуль II. Організація та управління системою фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 8. Програмно-нормативне забезпечення фізичного виховання у закладах дошкільної освіти. Планування та облік роботи з фізичного виховання у дошкільному закладі.			4	16	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 15 б.
Тема 9. Створення умов в ЗДО для фізичного виховання дітей. Функціональні обов'язки членів колективу у ЗДО в організації фізичного виховання. Зв'язок сім'ї та ЗДО в роботі з фізичного виховання	40	2	4	10	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 15 б.

Змістовий модуль III. Інноваційні методики фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 10. Інноваційний досвід фізичного виховання у вітчизняних та зарубіжних ЗДО	27	2	4	20	1	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС, 20 б.
Всього годин	150	10	20	110	10	100 балів

Форма контролю*: Пр/К - присутність, конспекти, О – усне опитування, Т – тести, ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах.

Таблиця 2-Б

Заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек	Прак	Сам. роб.	Конс	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль I. Теоретико-методичні основи фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 1. Соціально-педагогічне значення фізичного виховання дітей дошкільного віку	22	-	-	20	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 40 б.
Тема 2. Вікові особливості фізичного розвитку та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 3. Засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.						
Тема 4. Методика навчання рухів дітей дошкільного віку						
Тема 5. Розвиток рухових якостей у дітей дошкільного віку						
Тема 6. Форми занять з фізичного виховання у закладі дошкільної освіти (ЗДО).						
Тема 7. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми різного дошкільного віку.						
Тема 6. Форми занять з фізичного виховання у закладі дошкільної освіти (ЗДО).	29	2	2	24	3	
Тема 7. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми різного дошкільного віку.						
Змістовий модуль II. Організація та управління системою фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 8. Програмно-нормативне забезпечення фізичного виховання у закладах дошкільної освіти. Планування та облік роботи з фізичного виховання у дошкільному закладі.	46	2	2	22	4	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС 40 б.
				12	4	

Тема 9. Створення умов в ЗДО для фізичного виховання дітей. Функціональні обов'язки членів колективу у ЗДО в організації фізичного виховання. Зв'язок сім'ї та ЗДО в роботі з фізичного виховання						
Змістовий модуль III. Інноваційні методики фізичного виховання дітей дошкільного віку						
Тема 10. Інноваційний досвід фізичного виховання у вітчизняних та зарубіжних ЗДО	28	-	2	24	2	Пр/К, О/Т, РМГ, ДС,20б
Всього годин	150	4	6	122	18	100 балів

Форма контролю*: Пр/К - присутність, конспекти, О – усне опитування, Т – тести, ДС – дискусія, РМГ – робота в малих групах.

5.Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота спрямована на організацію Вашої навчальної діяльності у вільний від аудиторних занять час й передбачає поглиблене і розширене засвоєння матеріалу ВОК. Зміст самостійної роботи - опрацювання літературних джерел, інтернет-ресурсів тощо. Форма контролю – опитування, за бажанням - конспектування опрацьованої літератури. Контроль здійснюється на практичних (семінарських) заняттях. Оцінюється правильність відповіді.

Тема 1: Соціально-педагогічне значення фізичного виховання дітей дошкільного віку

1. Історичні аспекти становлення національної системи фізичного виховання дітей дошкільного віку.
2. Сучасні проблеми розвитку національної системи фізичного виховання дітей дошкільного віку.

Тема 2: Вікові особливості фізичного розвитку та завдання фізичного виховання дітей дошкільного віку

1. Вікові фізіологічні та психологічні особливості розвитку дітей дошкільного віку.
2. Значення дотримання режиму дня для здоров'я і фізичного розвитку дітей дошкільного віку.
3. Вплив фізичного виховання на формування особистості дітей дошкільного віку

Тема 3. Засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку

1. Загальна характеристика засобів фізичного виховання.

2. Аналіз видів загально-розвиваючих вправ, шиккування, перешиккування, танцювальних вправ, рухливих ігор, вправ спортивного характеру у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
3. Основні принципи та зміст методики загартовування дітей дошкільного віку.

Тема 4. Методика навчання рухів дітей дошкільного віку

1. Загальна характеристика методів навчання у фізичному вихованні.
2. Особливості методики навчання вправ гімнастики, оздоровчого плавання, танцювальних вправ, рухливих ігор, вправ спортивного характеру тощо з дітьми дошкільного віку.

Тема 5. Розвиток рухових якостей у дітей дошкільного віку

1. Загальна характеристика методик розвитку рухових якостей.
2. Особливості методики розвитку сили, швидкості, спритності, гнучкості, витривалості з дітьми дошкільного віку.

Тема 6. Форми занять з фізичного виховання у закладі дошкільної освіти.

1. Загальна характеристика форм занять з фізичного виховання.
2. Особливості організації і методик фізкультурно-оздоровчих занять з дітьми різних дошкільних груп.

Тема 7. Методика проведення занять з фізичної культури з дітьми різного дошкільного віку

1. Вимоги до занять з фізичної культури на повітрі, у спортивному залі, басейні з дітьми різного дошкільного віку.
2. Методика проведення занять з фізичної культури у змішаних за віком дошкільних групах.

Тема 8. Програмно-нормативне забезпечення фізичного виховання у закладах дошкільної освіти. Планування та облік роботи з фізичного виховання у ЗДО.

1. Загальна характеристика програмно-нормативних основ національної системи фізичного виховання.
2. Аналіз «Положення про ЗДО» (2021).
3. Аналіз програми з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура» (М. Єфименко).
4. Аналіз програми «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей» (М. Єфименко).
5. Аналіз програми розвитку дітей дошкільного віку «Я у світі».
6. Аналіз програми розвитку дітей для закладів дошкільної освіти компенсуючого і комбінованого типів (наприклад, «Віконечко» та інші).
7. Характеристика документів обліку з фізичного виховання у ЗДО.

Тема 9. Створення умов в ЗДО для фізичного виховання дітей. Функціональні обов'язки членів колективу у ЗДО в організації фізичного виховання. Зв'язок сім'ї та ЗДО в роботі з фізичного виховання.

1. Аналіз вимог до матеріальної бази з фізичної культури закладів дошкільної освіти різних типів.

2. Функціональні обов'язки завідуючої, педагогів та медичних працівників в організації фізичного виховання дітей.
3. Контроль за станом здоров'я та фізичним розвитком дітей у ЗДО.
4. Контроль організації рухового режиму дітей у ЗДО.
5. Форми взаємодії ЗДО з сім'єю для підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання в школі.

Тема 10. Інноваційний досвід фізичного виховання у вітчизняних та зарубіжних ЗДО

1. Інноваційні методики навчання вправ гімнастики, оздоровчого плавання, танцювальних вправ, рухливих ігор, вправ спортивного характеру (інтернет-мережа або ін.).
2. Досвід впровадження програми з фізичного виховання для дітей дошкільного віку «Са – Фі – Дансе» у практику ЗДО (Ж. Є. Фірільова, Е. Г. Сайкіна).
3. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Південної Кореї. (URL: <https://www.facebook.com/1plus1.ua/videos/%>).
4. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Польщі (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2e11d-RUW3g>).
5. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Швеції. (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RiYoVa45EFI>).
6. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Данії (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fCa0juyCmnl>).
7. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Франції (URL: https://www.youtube.com/watch?v=BA0Ssv_FwDo).

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання з ВОК стосується освітнього процесу на лекційних та семінарських заняттях й в сумі складає 100 балів.

У ДЕННІЙ ФОРМІ освітній процес з ВОК містить 5 лекційних занять, кожне з яких максимально оцінюється в 10 балів. Відповідно, за лекційні заняття здобувач освіти максимально може отримати 50 балів. Також у денній формі ВОК містить 10 практичних занять, кожне з яких максимально оцінюється в 5 балів. Тобто за практичні заняття й здобувач освіти максимально може отримати 50 балів.

Предмет поточного оцінювання денної форми занять викладено в таблицях 3-А та 3-Б.

Таблиця 3-А

Оцінювання лекційних занять ДЕННА ФОРМА

Предмет оцінювання	Бал
Присутність з конспектом лекції	10
Конспект лекції без присутності	5

Оцінювання* семінарських занять ДЕННА форма

Предмет оцінювання	Бал
Присутність	2
Задовільні знання з даної теми	3
Добрі знання з даної теми	4
Відмінні знання з даної теми	5

У ЗАОЧНІЙ ФОРМІ освітній процес з ВОК містить 2 лекційних заняття, кожне з яких максимально оцінюється в 20 балів. Відповідно, за лекційні заняття здобувач освіти максимально може отримати 40 балів. Також у заочній формі ВОК містить 3 практичних занять, кожне з яких максимально оцінюється в 20 балів. Тобто за практичні заняття й здобувач освіти максимально може отримати 60 балів.

Предмет поточного оцінювання заочної форми занять викладено в таблицях 3-В та 3-Г.

Таблиця 3-В

Оцінювання лекційних занять ЗАОЧНА ФОРМА

Предмет оцінювання	Бал
Присутність з конспектом лекції	20
Конспект лекції без присутності	10

Таблиця 3-Г

Оцінювання* семінарських занять ЗАОЧНА ФОРМА

Предмет оцінювання	Бал
Присутність	5
Задовільні знання з даної теми	10
Добрі знання з даної теми	15
Відмінні знання з даної теми	20

**Примітки: 1. Опитування стосується питань поточної теми, у тому числі, й самостійної підготовки. 2. Перевірка знань з поточної теми може відбуватися у формі тестування.*

Критеріями оцінки для усних відповідей є: повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковою формою контролю з ВОК є ЗАЛІК. Залік передбачає усне опитування згідно питань, винесених на залік. Відповідь на питання оцінюється у 20 балів. Максимальна кількість питань – п'ять. Студент може отримати залік за рахунок поточної роботи, якщо він набрав у ній не менше 60 балів

За згодою сторін залік може проводитися у формі комп'ютерного тестування на платформі ТІМС або Moodle (або інших, затверджених ВНУ навчальних платформах).

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у *неформальній* та *інформальній* освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2024 р., зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У випадку, коли здобувач освіти набирає менше 60 балів за поточну роботу або залік, він повторно (не більше 2-х разів) здає його у визначений для цього термін.

Загальна оцінка успішності студента з ВОК визначається за табл. 4.

Таблиця 4

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Питання заліку

1. Базовий компонент дошкільної освіти (2020 р.).
2. Сучасні проблеми розвитку національної системи фізичного виховання дітей дошкільного віку.
3. Завдання фізичного виховання дітей першого року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
4. Завдання фізичного виховання дітей другого року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
5. Завдання фізичного виховання дітей третього року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
6. Завдання фізичного виховання дітей четвертого року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
7. Завдання фізичного виховання дітей п'ятого року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
8. Завдання фізичного виховання дітей шостого року життя з врахуванням вікових особливостей фізичного розвитку.
9. Методики оцінки фізичного розвитку дітей дошкільного віку.
10. Засоби фізичного виховання дітей першого року життя.

11. Засоби фізичного виховання дітей другого року життя.
12. Засоби фізичного виховання дітей третього року життя.
13. Засоби фізичного виховання четвертого року життя.
14. Засоби фізичного виховання п'ятого року життя.
15. Засоби фізичного виховання шостого року життя.
16. Методи фізичного виховання дітей різного дошкільного віку.
17. Значення дотримання режиму дня для здоров'я і фізичного розвитку дітей дошкільного віку.
18. Основні принципи та зміст методики загартовування дітей дошкільного віку.
19. Особливості методики навчання вправ гімнастики, оздоровчого плавання, танцювальних вправ, рухливих ігор, вправ спортивного характеру тощо з дітьми дошкільного віку.
20. Особливості методики розвитку сили у дітей дошкільного віку.
21. Особливості методики розвитку швидкості у дітей дошкільного віку.
22. Особливості методики розвитку швидкісної сили у дітей дошкільного віку.
23. Особливості методики розвитку спритності у дітей дошкільного віку.
24. Особливості методики розвитку гнучкості у дітей дошкільного віку.
25. Особливості методики розвитку витривалості у дітей дошкільного віку.
26. Загальна характеристика форм занять з фізичного виховання дітей дошкільного віку.
27. Особливості структури занять з фізичної культури урочного типу з дітьми різних дошкільних груп.
28. Способи організації дітей на заняттях з фізичної культури урочного типу та їх доцільність у різних дошкільних групах.
29. Дозування навантаження та прийоми його регулювання на заняттях з фізичної культури урочного у ЗДО.
30. Вимоги до занять з фізичної культури на повітрі, у спортивному залі, басейні з дітьми різного дошкільного віку.
31. Методика проведення занять з фізичної культури у змішаних за віком дошкільних групах.
32. Організація та методика ранкової гімнастики, гімнастики після сну для різних вікових груп дітей дошкільного віку.
33. Організація та методика проведення фізкультурних свят для різних вікових груп дітей дошкільного віку.
34. Організація та методика проведення рухливих ігор на прогулянках різних вікових груп дітей дошкільного віку.
35. Загальна характеристика програмно-нормативного забезпечення фізичного виховання дітей дошкільного віку.
36. Аналіз програми з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку "Казкова фізкультура" (М. Єфименко).
37. Аналіз програми розвитку дітей дошкільного віку «Я у світі» (О. Кононко).
38. Аналіз програми з фізичного виховання для дітей дошкільного віку «Са – Фі – Дансе» у практику ЗДО (Ж. Є. Фірільова, Е. Г. Сайкіна).
39. Загальна характеристика видів та документів планування й обліку з фізичного виховання дітей у ЗДО.
40. Оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3.

41. Види та основні функції обліку роботи з фізичної культури у ЗДО.
42. Вимоги до матеріальної бази з фізичної культури закладів дошкільної освіти різних типів.
43. Нестандартне обладнання для занять фізичною культурою для дітей різного дошкільного віку у ЗДО.
44. Причини травматизму дітей в процесі занять фізичними вправами та шляхи їх попередження.
45. Функціональні обов'язки завідуючої, педагогів та медичних працівників в організації фізичного виховання дітей.
46. Обов'язки вихователя групи щодо покращання здоров'я та фізичного розвитку дітей.
47. Завдання та форми взаємодії сім'ї та ЗДО в роботі з фізичного виховання дітей.
48. Форми фізичного виховання дітей дошкільного віку в умовах сім'ї.
49. Інноваційний досвід фізичного виховання у вітчизняних ЗДО.
50. Інноваційні методики фізичного виховання дітей дошкільного віку зарубіжних країн.

VI. Рекомендована література

Основна

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) : нова ред. / наук. керівн. Т. О. Піроженко. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2021. 38 с. URL: [mon.gov.ua > static-objects > mon > sites > 1 > doshkilna](http://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna)
2. Вільчковський Е. С. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / Е. С. Вільчковський, О. І. Курок. Стереотип. вид. Суми : Університетська книга, 2025. 426 с.
3. Загородня Л. П. Фізичне виховання дітей дошкільного віку / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко, Г. П. Барсуковська ; за заг. ред. Л. П. Загородньої. 2025. 272 с.
4. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Ранній вік : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2020. 160 с. (Серія «Сучасна дошкільна освіта»).
5. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Молодший вік : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2020. 176 с.
6. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Середній вік : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2020. 176 с.
7. Шалімова Л. Л. Фізичне виховання дошкільників. Старший вік : навч.-метод. посіб. Харків : Ранок, 2020. 208 с.
8. Теорія і методика фізичного виховання. Методики фізичного виховання різних груп населення : підручник : у 2 т. / за заг. ред. Т. Ю. Круцевич. Київ : Олімпійська література, 2018. Т. 2. С. 21–74.(448 с).
9. Богінч О. Л. Фізичне виховання, основи здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку з методикою викладання : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Слово, 2016. 344 с.

10. Здоров'я дитини в садку та родині / [упоряд.: Н. Шашенок, І. Хміль, О. Лисак]. Київ : Ред. газ. з дошк. та почат. освіти, 2012. 126 с. (Бібліотека "Шкільного світу").
11. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова КМУ 27.01.2021 № 86.
12. Physical Education in Early Childhood: Movement and Development from 3 to 6 Years / ed. by M. Rico-González. London ; New York : Routledge, 2024. 238 p.

Додаткова

13. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
14. Впевнений старт: програма розвитку дітей старшого дошкільного віку / за заг. ред. Т. О. Піроженко. Київ : Український інститут розвитку освіти, 2020. 80 с. Богініч О. Л. *Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри*. Глухів : ГДПУ, 2003.
15. Подоляка А. Є. Диференціація рухливих ігор у фізичному вихованні дошкільників 5–6 років засобами інформаційних технологій : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : 24.00.02 / А. Є. Подоляка ; Харків. держ. акад. фіз. культури. Харків, 2011. 22 с.
16. Москаленко Н. В., Корнієнко С. В. Сучасні підходи до організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2007. № 1. С. 26–29.
17. [Оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3](https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/ecers-3-shkala-otsinyuvannya-yakosti-osvitnogo-protsesu-v-zakladakh-doshkilnoi-osviti) URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/ecers-3-shkala-otsinyuvannya-yakosti-osvitnogo-protsesu-v-zakladakh-doshkilnoi-osviti>
18. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Південної Кореї. URL: <https://www.facebook.com/1plus1.ua/videos/%>
19. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Польщі. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2e11d-RUW3g>
20. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Швеції. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=RiYoVa45EFI>
21. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Данії. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=fCa0juyCmnl>
22. Досвід організації виховання та розвитку у дошкільних закладах Франції. URL: https://www.youtube.com/watch?v=BA0Ssv_FwDo

Інтернет-ресурси

23. [Веселкова музикотерапія](#)
24. [Дитяча хореографія](#)
25. [Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом "Розквіт"](#)
26. [Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення](#)
27. [Методичний посібник до парціальної програми з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей віком від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом»](#)

28. [Мудрі шахи](#)
29. [Настільний теніс – Сумський ДНЗ № 14](#)
30. [Освітня програма "Дитина" \(Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проєкту В. О. Огнев'юк. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.](#)
31. [Парціальна програма з розвитку соціальних навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6–7 років «Вчимося жити разом»](#)
32. [Програма "Впевнений старт"](#)
33. [Програма "Грайлик"](#)
34. [Програма "Казкова фізкультура"](#)
35. [Програма "Про себе треба знати, про себе треба дбати"](#)
36. [Програма "Радість творчості"](#)
37. [Програма "Соняшник" \(дошкільний вік\)](#)
38. [Програма "Соняшник" \(ранній вік\)](#)
39. [Програма "Українське дошкілля"](#)
40. [Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку](#)
41. [Програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" – нова редакція](#)
42. [Програма розвитку дітей "Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення"](#)
43. [Програма розвитку дітей "Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення"](#)
44. [Програма розвитку дітей від пренатального періоду до трьох років "ОБЕРІГ"](#)
45. [Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату](#)
46. [Програма – ДНЗ Гагауз](#)
47. [Програмно-методичний комплекс для дітей з ФФНМ](#)
48. [Програмно-методичний комплекс програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років](#)
49. [Світ дитинства](#)
50. «Са – Фі – Дансе». Танцювально – ігрова гімнастика для дітей / Ж.Є.Фірільова, Е.Г.Сайкіна: http://dnz-iagidka.ucoz.ua/index/informacija_pro_nash_sadochok/0-2
51. [Стежина – 2014](#)
52. [Цікаві шашки](#)
53. [Шкіряний м'яч – Сумський ДНЗ № 14](#)